

Любіть
db. № 10
"Просвіта"
Наш Лемко

РІК I.

Ч. 21

Львів, 1-го листопада 1934

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ LEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1.80 зол., Чвертьрічно 1.— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Громадяни!

Цього року минає **сто літ**, як у гірській закутині буковинської Гуцульщини побачив світ один із найкращих снів украйнського народу, поет **Йосип Юрій Федъкович**.

Імя „Буковинською словою” тісно в'язеться з **відродженням** українського народу в Галичині в рр. 60. XIX. ст. Після тяжкої реакції, в роках глибокої м'ячанки, коли по смерті Маркіяна Шашкевича ввесь наш край потонув у глибокому сні, з недалекої Буковини від'їхався легкий, але сміливий голос нового Співця, що невабором потерпав народні сумління, у душі молодого покоління нову влив надію, зледенілі ж серця старшого оживив, що почали живше оитися. Не було числа українського журналу в Галичині, що не приносило б його пісень, не було одної молодої ще тоді громади, що не прислухувалася б була тоді до його слова.

Та полішив Федъкович **спіди** своєї праці в Галичині на інших рр. х. Та становище **першого редактора видань „Просвіти”** він дав народові цілу низку книжечок, що й досі не втратили своєї вартості і ще й сьогодні дивують нас знанням луші народної, розумінням потреб народу і вмілим способом, як до села підходити, як його красу зберігати, як зробити його свідомим, розумним, багатим. Небагатий на репертуар **український театр** 70 рр. XIX ст. находив у Федъковичеві раз-у-раз своєго ведучого помчнича. Часта, як гірська вода, народня мова його писань завертала небагате на таланти **українське письменство** Галичини на шлях правдивий. Живе його слово докотилося аж до Києва й мило вразило вуха земляків наших над Дніпром.

Та на всю ширнь розрослася Федъковичева праця в його рідній

Буковині, де йому доводилося розбивати тверді криги, що від віків заморожували народне життя.

Федъкович — поет і повістяр, Федъкович — діяч освітній, Фелькович — зразок громадянина, Фелькович — редактор і публішис, Фелькович — організатор шкільництва, письменник для дітей, укладач шкільних книжок, Фелькович — пробудник нашого народу на Буковині, Фелькович борець за народні права.

Громадяни! Сто років від народин великого українця не може в нас прогомоніти без сліду. Український народ скрізь там, де має до того змогу, **вшанує цього року Федъковичеву память**. Не сміє в нас бути ні одної культурно-освітньої установи, що її діяльність чи однозгучна з працею поета, чи нагадує своїм змістом його працю — щоб хоч якнайскромнішим святом не вшанувала б цього року Федъковича.

Підписані установи, що за **почином „Просвіти”**, де колись працював Фелькович, склали **оформленний Комітет** для вшанування цього року памяти поета і сряткуватимуть її окремим святом у Львові, звертаючись до цілого краю з закликом:

Влаштовуйте Федъковичівські свята усі разом — громадою!!

Треба показати перед світом, що український народ своїх великих людей **шанує**!

Хоч і як скромне вийде свято, а воно бути мусить!

Через те, що ім'я Поета найбільше в Галичині звязане з „Просвітою”, ми **сполучуємо цього року свято в честь Федъковича із святом „Просвіти”**.

Місяць грудень „Просвіти”
ї **Федъковичеві!**

У Львові в місяці жовтні 1934. р.

Товариство „Просвіта“, Наукове Т-во ім. Т. Шевченка, „Рідна Школа“, „Союз Українок“, Т-во письменників і журналістів, „Учительська Громада“, Взаємна Поміч Українського Вчительства, Ревізійний Союз Українських Кооператив, Т-во „Сільський Господар“, Товариство „Бон“, Музичне Т-во ім. Лисенка, Акад. хор. „Бандурист“, Українське співакське Т-во „Сурма“, Товариство „Відродження“.

Діловий Комітет:

Др. Іван Брик — голова, Др. Василь Сімович — заступник голови, Микола Дужий — секретар, посол Зеновій Пеленський, др. Іван Німчук, ред. Роман Купчинський, дир. Іван Охримович, інсп. Петро Петрик — члени.

Sygn. VI I. Pr. 543|34 Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego S. d. okręgowego Wydział VI. I. karny we Lwowie w składzie Wiceprez. S. O. Malicki jako przewodniczący, S.O. Dr. J. Locker i S.O. Dr. L. Dworak, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 20 czasopisma pt. „Nasz Lemko“ z datą Lwów, dnia 18. X. 1934 r. do Sygn. VI. I. Pr. 543|34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 18 października 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanowia: uznać za usprawiedliwoną dokonaną dnia 12. X. 1934 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Nasz Lemko“ Nr. 20 z datą Lwów, dn. 15. X. 1934 r. — zawierającego: 1) w artykule pt. „My ne chceme bukwariw“, „Tragiczna śmierć swidomo ho hromadianyna — znamiona wyst. z art. 127 k.k. ad 2) występuku z art. 170 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktoriowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie nieniesie umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu ad 1) znieważenie Ministerstwa Oświaty i Wyznań Religijnych z powodu rzekomego skażenia języka ruskiego, ad 2) szerzenie niekrawdziwych wiadomości o zabójstwie w gminie Wróblik, które to wiadomości mogą wywołać niepokój publiczny. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 86 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L. Malicki wr. Protokulant: Kosiński wr. Za zgodność: podpis nechetki. Kierownik sekretarz

Чи ж би ми мали бути гірші?

Є собі далеко на півночі серед мого, недалеко Північного Ледово-го Океану островець, що зветься Ісландія. Ж ве на ньому **102 тисячі** мешканців. Не думайте соб, що вони роскошують. Ні! Вони гірше бідують, як ми. Там таке зимою, що у них все а, літо і осінь тривають всього три місяці. Та п оте ісландці дуже культурний народесь. Вони мають не о ну, не дв, ані не десять тільки аж **60 газет!** Там немає хати, котра не передплачувала бодай одної газети. Або знова такі цигани, що жебрають по наших хатах і ми з них насміхаємося також сего року в Румунії почали видавати свою газету, але не місячник, ані не тижневик, тільки **щоденник.**

А ми, лемки? Таж нас є поверх **пів міліона!** Живемо, аж на двох півкулях! **250 тисяч** по цім, **100 тисяч** по тамтім боці Карпат і **200 тисяч** в Америці. Нехайби лише **сотна частина** передплачувала „Нашого Лемка“, а тоді „Наш Лемко“ бувби що о много цікавіший, ще більше приносивши вістей зі світа, помішувавши більше цікавих оповідань, гостів одарських порад і новинок і прилітавши під кожну лемківську стріху щотижня. Чи то є та трудна річ є пере-вести? Коли людина потрафила на-віть в наїте таку машину (радіо),

що можна чути спів і бесіду з Америки до нашого краю, то і то можна також доконати. Тому всі наші Перевплатники, Прихильники і нтелігенти до праці, приєднуйте для „Нашого Лемка“ нових передплатників, ширіть „Нашого Лемка“ від свого села до несвого села, еренонуйте збаламучених і неосвіомле их, що „Наш Лемко“ то одніока правдива дійсно широгеоківська газета, яка боронить наш народ на Лемківщині. **Місяць листопад і грудень** призначаємо на пресову кампанію за масове поширення „Нашого Лемка“. Нехайже у тім часі, всі вирівнюють по кінець року передплату за цілий 1934. р. відновлять на 1935 р., а ті, що ще не запреноумерували собі „Нашого Лемка“ зараз це зроблять і нехай нас не стримують у нашій ширій праці для добра Нації, лемківської країни і лемківського племені.

Доконаємо сего, бо тільки від нас це залежить! Ми всі подбаемо про те, щоб „Наш Лемко“ розрастався! Тому прийдемо з помічю людям, які нам сажають добра та подбаемо де лише буде можна, щоби „Нашому Лемкові“ приєднати як найбільше передплатників. Бо в наших руках є те, чи „Наш Лемко“ буде таким, як є, чи буде розростатися і приходити під кожну лемківську стріху.

Український хор в Америці

Доносять в Нью-Йорку, що професор Олександр Кошиць організує український хор з українців, розділених в Америці і задумує взяти участь в концерті міжнародної музики та співу в кінцем листопада в Нью-Йорку. Цей хор буде складатися із сімох хорів при українських католицьких церквах.

Зачу вімо також, що до цього хору вступає багато синів наших лемків, які переживають в Америці від перших початків еміграції в другій половині 19. століття. Наші лемки є найкраще зорганізовані зі всіх українців в Америці. Мають там свої українські братства, товариства, установи, беруть живу участь в громадянському житті та дбають все про добро рідних сторін в наших Карпатах.

Наш брат лемко ніколи не мінає нагоди, як іде хто до старого краю, щоб не передав щось своїй рідні.

Приєднайте нам хоч одного передплатника!

Куди йде праця наших Братів?

Читальня Качковського у Висовій стала від лемківських емігрантів в **100 доларів.** Ту гіку капанину він же творчі любних Братів засорює розпозичли між людей і загалі десь ті гроші поділися.

Так то ще зблімучені Братя-ламки за океаном, що ще в ряті в „матушку Рассю“ — посилають свою кровавицю в тій вірі, що це піде на культурні цілі, а тимчасом „рускі ре ята“ на Лемківщині за той кривавий гріш плють собі і гуляють. Таких випадків, як ось у Висовій, було на Лемківщині багато.

Прислані гроші з Америки, це не є майно одиниці, такі гроші не вільно розпозичувати, ні вживати на різні цілі; гроші зі збреки мають піти на таку ціль, на яку призначили жертводавці. Такі, що розтрачують народне майно, треба подати до суду; суд прослідить, де є гроші, а тоді Виділ читальні зужиткує гріш на це, на що призначено.

Концерт на поміч Лемківщині

У Львові, в жовтні, українська співачка Марія Сокл давала концерт, з якого весь дохід призначений на потерпівших від повені лемків. Наша співачка співала українські, італійські, німецькі і французькі пісні. Відспівала також **4 лемківські пісні**, які дуже подобалися львівським українцям, бо нашу співачку гучно оплескували.

Музичний попис

В жовтні у Львові відбувся попис найкращих українських оркестрів. Брали в ньому участь 11 сільських оркестрів з краю. Якби ми тішилися, коли б ула мж нами бодай одна оркестра з Лемківщини! Віримо, що всі більші лемківські села заложать себі оркестри, бо ми також любимо спів і музику.

Висша хліборобська школа з українською мовою навчання

Польський уряд о іцює на другий рік о ворити рільничий ліцей (еїща школа), в якім будуть учити українські професори рільничих наук українською мовою. В цій школі буде вчитися господарства українська молодь.

Страшна залізнична катастрофа

сталася на стації Кшешовиці коло Кракова. Внаслідок мраки та нечірного повідомлення про вільний тор, один іноземець віхав на другий — це були поспішні поїзди, один іхав з Праги, другий з Варшави. Погибло 11 осіб, тяжко ранених 20, легке ранених 15 осіб.

Відлячуються

В часі закінчення великих маневр в чеської армії увявив і відвох німецьких шпигунів, рівночасно сконфіскували в Чехословаччині кілька десятирічних летючок, які комуністи розкидали між військом і це діється в короткий час в дніхилі, коли Чехословаччина визнала СССР — червоної большевицьких сатанів, які розстрілюють сотки невинних та мучать населення України голодовою смертю...

Війна в Єспанії

В Єспанії вибухла революція проти теперішнього уряду. Повстання обхопило цілий край. Урядові в Йська прогадили війну з повстанцями. Ціла Єспанія знищена. Боги траивают. Урядові війська перемагають.

День 1. листопада для нашого народу

Минає 16 літ, як 1918 р. велика світова війна добгла кінця.

В особливо тяжкім клопоті знайшлася Австро-Угорщина, що була заліплена з різник народів: українців, чехів, словаків, поляків, сербів, хорватів, словінців, мадярів і румунів.

Ці всі народи бачили, як розпалася Росія і многі народи (українці за Збручем, литовці, білорусини, латиші, естонці, фінляндці і другі), що були під царською Росією утворили вже в 1917 р. свої самостійні держави, свою волю на власній землі. Отже й австрійські народи затужили за волею і самостійністю і почали віднімати свої віковічні мрії.

Австрійський цісар Карло і його міністри бачили до чого воно йде і в жовтні 1918 р. позволили „своїм“ нагодам проого осити своє право і ваду на своїх землях.

З того права скористали й українці під Австрією. Дня 19. жовтня 1918 р. зібралися у Львові українські посланці і як **Українська Народна Рада** проголосили, що на землях під Австрією, заселених українським народом, то є в Галичині в Лемківщині, на Буковині і на Підкарпатській Русі, буде від тепер українська влада і ті землі разом мають бути окремим коронним краєм під зверхністю австрійського цісаря.

Та по двох тижнях австрійські війська опустили свої фронти і Австрія розпалася. Поодинокі народи проголосили свою повну свободу і незалежність. П'юстали респуб-

лики чеська, мадярська; серби, хорвати і словінці утворили спільну державу Югославію, поляки Західної Галичини з поляками німецької й російської землі утворили вільну незалежну Польщу. Тоді й українці Східної Галичини, Буковини і Закарпаття проголосили свою державу, яка називалася **Західно-Українська Народна Республіка (ЗУНР)**. Сталося це 1. листопада 1918 р. то є тому 16 лт. ЗУНР дня 22. січня 1919 р. з'явила з Українською державою над Дніпром (яка повстала скогоже — ті, що були тоді на Україні пригадують її) в один вілику **Українську Народну Республіку (УНР)**, яка трива залишила деяньті місяців. Була відновлена і в Іні з сусдами і впала. Були дві головні причини упадку української держави: 1) Молоді держави мусіли ювати в велику перевагою проти вінків; 2) Наш народ ще був за міло свідомий, щоби втримати свою державу.

СКОНФІСКОВАНО

Вийдуть на волю

За події в повіті Лісько (червень 1932 р.) засуджені були селяни: Дуник, Мадея, Малецький і Паславський на досмертну тюрму, а ця кара була їм потім знижена на 5 лт тюрми. Тепер президент Польщі їх помилував і всі чотири мають небавком вийти на волю.

СКОНФІСКОВАНО

Найбільшим нещастям для дітей є мати недобрих батьків. Щоб і ваша дитина не сказала вам ко ѿсь таке, не надумуйтеся та вже посиликте передплату на

„Дзвіночок“

Річна передплата лише **2 злотих**, адреса: „Дзвіночок“, Львів, Руська 18.

За „пявки“ шість неділь тюрми

До Кременяця приїхав селянин О. К., щоб купити пявки. Запитав знайомого жида, а той показав йому, що в скарбовім уряді є пявки. Витягнув селянин гроши і в першого з краю урядника важадав гявок.

— Яких пявок? — запитав урядник.

— Тих, що ссуть. Кажуть, що тут тих багато можна купити.

— Зачек йце! — сказав урядник, натиснув на електричний дзвіночок.

На те грийшов поліпай і зачав стягати протокол. Коли селянин скав, що так поінформував його знайомий жид, потягне о жида до відповідальності за обиду влади. Дістав за це шість неділь тюрми.

СКОНФІСКОВАНО

Хай знає про нас світ

У Варшаві відбувся II. Міжнародний З'їзд Славістів (знавців, учених славянських мов) з виставою книжки. На з'їзді було доволі багато українських учених.

З українських видань були на виставі праці Українського Інституту у Варшаві та праці проф. І. Огієнка.

Наші поворотці з Берези Картузької

Наші поворотці з Берези Картузької — **ПП. др Михайло Гижка, Іван Желем і Ярослав Шевчук**, злорові і чуються не зле. П. Іван Желем повернув з Берези Картузької та поїхав звідти до Krakow'a, де здав третій правничий іспит з дуже добрым поступом.

„Бабине літо“ в горах

Бузьки і ластвики відлетіли —
Далеко увірві;
Газди зерно посяли,
Будуть жити з... на тій.

Павуки в соняшнім теплі
Павутину виють,
Стали живи злекуторам
Ходять між хижі й жнуть...
Тут сонце усміхається,
Так темно — геїби май;
Ніхто нам не каже „бери“
Лиш кожний кличе „дай!“ (С. В.)

Свідомий українець, який курить, уживає тільки

ТУТОК
І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

— з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі —
бо тим дав варстат праці українському робітникові
та збільшує фонди „Рідної Школи“ і других установ

Не словом, але ділом!

На підмогу Лемківщині, що потерпіла від повені

Редакція „Нашого Лемка“ дісталася листів від своїх передплатників у Канаді, що його на їхні бажання містимо в цілості:

Торонто, 24. 9. 1934.

„Наш Лемко“, Львів, Руська 18.
Вп. Редакторе:

На заклик, що був поміщений в „Нашім Лемку“ (ч. 15) ми створили допомоговий комітет при І-ій Українській Пресвітерській Церкві, котрий занявся збиркою добровільних жертв потерпівшими від повені лемкам. **Зібрані гроші висиласямо на Ваші руки в сумі 24 доларів поштовим переказом.** Рівно ж посилаємо звіт (спис усіх жертвводавців). Просимо помістити його в „Нашім Лемку“, і нас проце повідомити. Як Вам можна буде зробити, щоб й інші українські часописи помістили наш звіт зібраніх грошей для потерпівших лемків, то просимо — зробіть це. Як ми переводили збирку, то говорили жертвводавцям, що зібрані гроші будуть доручені потерпівшим від повені лемкам й оголошенні в часописах: у Канаді, Америці і в Ріднім Краю. Тому й бажаємо, щоб це здійснилося.

В. Ів. Челюк (секр. комітету)

Замітка: Думаємо, що всі Українські Народні Товариства вишлють зібрані гроші потерпівшим від повені лемкам. Ми ходили до них у цій справі, коли довідалися з часопису „Наш Лемко“ про катастрофічний випадок і заклик за поміччю. Деякі Українські Народні Товариства вже теж переводять зbirki на цю ціль, хоч чи всі, того ми поки що не знаємо“.

Звіт допомогового комітету при І-ій Українській Пресвітерській Церкві в Торонто з зібраних грошей на потерпівших від повені лемків:

Гр. Т. М. Мадзей зібрав на листу ч. 1 — разом 1·85 доларів.

Гр. В. І. Челюк зібрав на листу ч. 2, — разом 9 доларів.

Гр. Ю. Дончак зібрав на листу ч. 3 — разом 5·15 доларів.

Гр. А. Романюк зібрала на листу ч. 4 — 0·70 дол.

Гр. М. Чопик зібрав на листу

ч. 5 — разом 0·15 дол.

Гр. П. Калім зібрав на листу ч. 6 — разом 0·80 дол.

Гр. М. Мельничук зібрав на листу ч. 7 — разом 2·75 дол.

Гр. А. Солтис зібрав на листу ч. 8 — разом 1·75 дол.

Гр. Н. Маланюк зібрав на листу ч. 9 — разом 1·85 дол.

Усього зібрано двадцять чотири канадських доларів.

Від Редакції: Цею дорогою складаємо всім Же тводавцям ширу подяку за жертви нашим Братам-Лемкам, потерпівшим від повені, та сподіємося, що за цим Комітетом підуть усі громадяни в Америці, Канаді, Уругваю і Франції та поспішать з поміччю Своїм Рідним у Старім Краю.

Як всім відомо, цьогорічна повінь спричинила на нашій Лемківщині необчислениі шкоди, лемкам грозить голод, найгріше як пере зимуватися та дочекати нового хліба.

В парі з цим напосілися різні перевертні, омотують в свої сіти, напихають різні шкідливі книжки, часописи, ширять нездорові кличі, аводять баламутство, зводять на манівці наші українські села в Карпатах. Є багато таких скритих ворогів (дуже часто авторами злих книжок є жиди!), що знають це, що наш народ любить читати та не має звідки купити книжку чи часопис, тому насилують їх задурно, бо це все оплачує їм якийсь укритий ворог, такий, що хоче роздвоїти і ослабити наш народ. Люди лакомляться на таке пусте друковання й читають без розбору, а отруя починає ділати. Таке зле друковане слово вже багато шкоди національному українському народові; сміло можна сказати, що в нинішній нашій біді багато завинили такі злі юдині книжки й часописи, що їх наші вороги впхали людям задармо в руки. Кличемо тому до Вас Братя в Америці, Канаді, Франції, Уругваю та інших сторонах, яким лежить добро Батьківщини на серці — засновуйте Комітети Допомоги Лемківщині, при всяких нагодах, як

ім'янини, хрестини, весілля і пр різних виставах, уладжуйте збіги на книжку і на розбудову одиночкої лемківської газети, якою є „Наш Лемко“. Не жалійте датків, бо кожна стане злого читання в нашім українськім селі на Лемківщині, а ві будуть читати лише широкоганські, народні часописи й книжки, то зросте скоро свідомість і полекшиться культурна праця свідомим — та й розвинеться наше друковане слово для добра загалу. Просимо Всіх, що з початком цього року вислали переплату на „Нашого Лемка“, собі та своїм Рідним, відновити її вже тепер на другий рік, приєднати нових передплатників в Старім Краю і закордоном, бо справді є багато наших братів лемків, що не має гроша на газету, а дуже шікавиться друкованим словом.

На добром друкованім слові, яким аме є „Наш Лемко“, найбільше росте національна свідомість, а свідомість це конечна і перша заповідь та підстава кращої долі Лемківщини і будущості нашої Нації.

Не даймо марнуватися нашій молоді

По наших селах є багато молоді, що хотіть учиться. Родичі, що їм не байдужна доля їх дітей повинні відправити їх до господарської школи, бо хліборобська освіта — це для них буде найкраще вивчення.

В Шибаліні коло Бережан є дворчна Рільничо-господарська Школа, де можуть вступити хлопці і дівчата від 14 до 19 років. Там крім загальної освіти і хліборобської освіти навчаються дівчата шитья і домового господарства (варити, пекти і т. д.), а хлопці теж кооперації і молочарства.

Хлопці, що мають добрий голос слух матимуть змогу при малій доплаті учитися дірентури і дяківства, а дівчата основніше кравецтва.

До господарської школи в Шибаліні повинні пти теж ті селянські хлопці і дівчата, що перервали гімназію чи семінарію, щоби бути т. з. „недоуками“ та мати і школу покінчену і добри фах у руках.

Кошт науки не великий — так, що навіть бідніша молодь може цю школу покінчити. Пишіть по близькі вияснення до Управи Господарської Школи в Шибаліні, долучивши поштовий значок на відповідь. Початок науки 5. листопада.

Купуйте
„Золотий Колос“

Не ридай, а добувай!

Лиш борися — не мирися

Ніхто не тямить таких часів, які ми тепер переживаємо, однаке не падаймо духом. Хоч є в де ких разах мале відсунення — хитання слабших одиниць — село таки держиться. Наш селянин зрозумів, що не дочекається лежаного хліба, бо час такий, що треба так господарити, щоби мати дохід. Це сам розум наказує. Вся біда на селі

цілу зиму — бо днесь не має фірманок ні заробітків в лісі, а хоч є, то такі лихі, що за поневірок не виплатить, а хто верне за пішу та пищення воза? Вісім руських миль тирликає дехто з „к'юю полін“, від світанку до ночі мерзнета напрошуються на свою кервавину, а жидівня ходить та жартує...

Що можна би за цей розтрачений час доброго накоїти, коли господарі на Лемківщині візьмуться до насіння городовин, конюшини та трав? З годівлі молочних коров

З повені на Лемківщині

Як відомо, п'яго літа павістила страшна повінь і наше Лемківщину. На світанках бачимо, як бистрі філії шептуть зі скаженою скорістю поміж хати в селі Шляхтова коло Нового Тора. Це наш Руський Потік (зв. Грейцарик) так лютує, горне хати, дерево, підмулює засіяні поля і ниви. Тепер авшилося саме каміння, де скорше колисалася буйні колоски збіжжа.

Світлив Д-р М. Дз.

Сяніцька хроніка

(мбл) Заборона влаштування забав. Сяніцьке староство заборонило влаштування забави на день 5. 8. ц. р. Читальні „Просвіта“ у Лодині та Кружкові Рідної Школи у Морохові на день 23. 8. ц. р. — а це „зе взглінду на пожондек і безпеченство вублічне“.

(мбл) Магі хлопці причинюю великої пожежі у Гломчі. Дя 1. 9. ц. р. згоріла хата Юрка Чай-

лежить в тому, що ніхто не має сотика, бо не має що на нього продати. Теперішній ринок по ює що раз то на нові господарські продукти.

Ми привикли від віків до того вівса та „комперів“, а до чогось нового трудно приступити. Тому скорбиться господар, як не має на видатки, на сіль та камфіну. Нічого не поможет чекання на кращі часи, ніхто не чекає зі заложеними руками на війну — одинокий лік на нашу біду, боротися з крізою, відумувати нові джерела доходу продукції, перекидатися в плеканню господарських продуктів з одного на другий, того пробувати, що поплатніше. Все створити щось нового, але тут треба крім підприємчivosti ще й витривалості. Заміські бігти, що тижня милю або й більше дороги на ярмарок — з нічим — та в нічим вертатися, в багатьох разах витрачувати на непотріб гроші — бо „скусить“ щось купити, або лишити в жидівських руках пару злотих на „литкуп з кумом“ на шпіритайці — а дитина сорочення не має, до школи не піде, бо не було на п'єсаліце та книжку — чи паче не краще перечитати за цей час добру господарську книжку, часопис, чим дерти по болоті дорогий чобіт.

Забиває себе господар годівлею пружняків коней — мовляв кінь — це око й права рука господаря. Ми повідаемо, що кінь найбільший ворог сусіка та стодоли. Це все, що через зиму переєребить один кінь та ще до того нічого не робить

можна й задовжену ниву викупити, подбати про книжку для себе та дитини.

Чи читання приносить користь пишемо за „**Золотим Колосом**“ ці-аве: „Часописи перед лачують звичайно бдні і середні господарі, а з тих, що їх називають „богачами“, майже ні жаден не передплачує газети. І на диво — через те бдні й середні зовсім не підупа-дають через той видаток, а богачі зовсім не стають богатшими, хоч того видатку не мають.“ Навпаки: в кількох селах завдяки „Народній Справі“ деякі бдні ще й збогатилися, бо один виграв морг поля, а два по корові. А в однім селі один убогий вивчився з „Золотого Колосу“ виправляти шкірки і нині зар бле гарно, правда не грішими, але за те зносять йому муку, зерно, барболю й інші продукти, так що має повні комори“.

З цього бачимо, що заборолом перед бідою є та все буде добра книжка і часопис, тільки в книжці і в часописах найдете все таке, що поведе вас на кращу дорогу — до нових способів добування доходів та достатку. Покажім світові, що ми лемки знаємо шанували рідне друковане слово, скажім, що не буде від нового року ні одної хати на Лемківщині, де не приходив би „Наш Лемко“. Ми є живучі та підприємчivosi, сто бід напосідається на нас, а ми всі біди та злідні поборемо, бо ми пізнали вагу національного здорового слова.

ки й Якима Дрозда у Гломчі. Спричинники пожежі були 3 малі хлопці, котрі сілися по одному яйцеві, купили пачку сірників, розложили ватру під хатою Юрка Чайки — та пекли кукурудзу. Хата ця згоріла дещенту, як рівно згоріла й хата Якима Дрозда. Дальшу пожежу припинили люди. Додати треба, що якраз тоді була буря, котра могла легко рознести вогонь, однак падаючий тоді дощ ул кшив людям працю при припиненні дальшої пожежі.

(мбл) Ревізії арештування у Костарівцях. Дня 14. 8. ц. р. перевела поліція ревізію у ббліотеці Кружка Рідної Школи у Костарівцях. Книжки забрали поліція на постерунок, та по докладному провіренні не знайшовши нічого — звернено назад.

Рівноч тога дня арештували поліція Миколу Нагніта й Павла Соболевського (42 літ), обох з Костарівець. Першого за те, що під час декламації „Каменярів“ мав їх „знесхталціць“, а останнього за те, що мав похвалювати чин Данилишина й Біласа у приватному домі на пробі церковного хору. Переслухано тоді біля 30 осіб. Дня 16. 8. ц. р. випущено їх обох на волю.

(мбл) Невдачна забава „стражаків“ у Гломчі. Дня 28. 7. ц. р. уладили „стражаки“ — забаву, на которую запросили молодіж з доколічніх сіл. З багатьох сл не заглянув ніхто, а молодь з Доброї Шляхощкої, як довідалася, що дають „наші“ — вернулася з дороги. Вступу на ту забаву не пла-

тив ніхто, бо й не було кому платити, а дефіцит покрило зі страхаків.

(м'л) **Нерідношкільний дитячий садок у Подіні.** Провадило його 2 учительки польської від 28. 6. — 1. 8. Привабили дітей капюшоном, котру давали даром та цукром. Та на як довго стало одного дні — то через такий час приходили й діти до такого садка та лише на те, щоби або напитися „панської“ кави, або дістати цукру. Коли перестали давати одне й інше — то й діти перестали також приходити. Розуміється, що ті учительки вчили співати та говорили до наших дітей лише по польськи. При тім було таке мале зацікавлення „садком“, що не було кому навіть відвісти учительку до Сянока, бо родичі бачили, що це не їхній садок.

Голос свідомого лемка

Появилася на Лемківщині книжочка „Лемковина-Сибир“. Написав Сергій Зинін. Обіцяє лемкам землю на Сибірі, а дакотри несвіломи люде ся тішат. Чому ім не обіцює український Крим або чорнозем на Поділлю во Східній Україні, лем Сибір? Мудрий обіцює, а дурний ся радує. **С. С. передплатник „Нашого Лемка“**

Збір бараболь на Лемківщині

„Банлурук“ цього року на Лемківщині накопується дуже кепсько. Мало їх є під бадиллям та багато зігнилих, так, що заледви половину люди накопали, як по інші роки.

Треба буде купувати хліб, бо бараболь через зиму не буде можна їсти, а що грошей нема де заробити, то буде біда. Отже **нам треба хліба**, а не вибору „місса лемкіні і наигардшого лемка“, чого то захочується „господинам“ редакторам з Криниці.

Вбили короля і міністра

Хорват Петро Келемен і його спільноки-хорвати, чени тайної хорватської терористичної організації вбили югославського короля Олександра і французького міністра Барту.

СКОНФІСКОВАНО

В обороні наших душпастирів

Нема ні одного числа криницького „Лемка“, де не було б напасті на якогось священика на Лемківщині. „Лемко“ напає на них тільки тому, що вони українці, однокі інтелігенти на Лемківщині й національно-релігійні провідники лемків. А навіть в ч. 23. п. р. сказав: „жеби ми ся вирвали чим скорше с рук священиков-українців“, — бо як пише в тім же числі: „у українських священиків не найде никто спокою для своєї дushi“...

На доказ цього, які підлії й безпідставні є напости „Лемка“. Й якто лемки хотять вирватися „чимскорше с рук священиков-українців“, подаємо отсих кілька фактів з початку Горлиці:

1) В осені 1933 р. в селі **Климківка** пов. Горлиці, коли священика-українця і до того ще зненавидженого (який у Висовій подірі подоптав російські хоругви) перенесено в інше село, тоді самі парохіяни уладили **грошеву збірку** на дорогу для 2-х делегатів з громади і їх вислали до Перемишля до Епископської Консисторії з горячою просьбою щоб ім залишити в парохії цього священика.

2) В **Маластові**, пов. Горлиці, цього року в літі, парохіяни ходили до двора, (де надає парохію одному з трьох вибраних епископом), щоб цей конче підписав парохію для **священика безженного українця**, а вони за це будуть й му **кілька день робити задармо**.

3) Рівно ж цього року на весну (беремо рік, бо цього року так „Лемко“ скавулить на священиків-українців), коли ві села **Боднарка**, також повіту горлицького (бо „Лемко“ найгірше нападає в цьому повіті), перенесено священика-українця на схід, тоді селяне зробили **грошеву збірку** — і за ню вислали делегацію до Перемишля просити Епископа, щоб ім залишити цього священика. А коли священик, таки від'їзджуючи — зачав в церкві прашати парохіян, тоді встав страшний плач, так, що не було нікого в церкві, щоб не мав сліз в очах.

4) Також цього року весною іздила делегація лемків до Перемишля, щоб ім не збирати українського священика в **Рихвалду**, пов. Горлиці. І коли священика таки перенесено аж на третій повіт, то тепер люди з Рихвалду **пішки ходять** аж на третій повіт, щоб бодай побачити часом цього священика.

Таких примірів є багато з різних

повітів Лемківщини, а подаємо при ми лише в горлицького початку для того, що допись „Лемко“ була з того ж повіту, де як бачимо, люди хочуть „вирватися чим скорше с рук священиков-українців“.

Не вірите, „г спала“ в Криниці, то поспітайте людей, бо ми подаємо села.

Такто, бачите, дорогі читачі лемки, яку то неправду кажуть „гаспада“ в „Лемко“-газеті, що люди отять вирватися „чим скорше с рук священиков-українців“.

Що ці „гаспада“ в газеті „Лемко“ так ширить неправду, то самі до цього признаються в своїм „Лемку“, де вони написали, що один декан-українець перешкаджає в набуттю ліпшої парохії другому священикові, стаженському москово-

Чи співаді нічо не дється в сусідонах, де ви живете? Присяте дописи про все, що дється у вашій читальні, як розвивається кооперація, чи органі ується, як іде праця? Пишіть також, що вас найбільше цікавить, про що хочете довідатися; присилайте заразом списки нових передплатників; під кожну лемківську стріху нестъ „**Нашого Лемка**“. В свідомості найбільша сила!

філої. Тимчасом цей старенький священик, прочитавши це в „Лемку“, відпирається руками і ногами, що це неправда — а до того ще признає публично, що цей декан-українець все лиш **старається йому помогти**, а не шкодити.

Отже бачите, що таке друкарство і самі себе бути по лиці. Рівно ж таку неправду говію ісували на священика в **Ганчевої**, а опісля помістили, що то неправда, що вони перше на нього написали. І так є зі всіма, тільки, що другі не звертають уваги на цю ляпанину.

Живий смолоскип

На полях коло Львова пекли пастухи бараболі. Коли маленька дівчинка, яка ся Стецькевич, хотіла вибрати з вогню бараболю, запалилася на ній суконка і вона ціла зачала горіти неначе смолоскип. Діти, які були з нею, не знали, як ратувати і вона так попарилася, що ше того самого дня померла.

Кілько таких випадків було на Лемківщині, що з такого нерв з пів села вигоріло. Тут перша все винні родичі, що лишають без догляду дітей, не ховають сірників — а пишеться і нагадується в часописах: стережіться вогню, бо вогонь найгірший ворог господаря.

Події з історії України

„Україна, це країна більш обеднана, щасливіша, могутніша, більш визначна і культурна, аніж Франція...“ так писав про Україну часів Ярослава, французький епископ Готтсав Савейра, якого в 1048 р. вислав король Франції Гайрх I в свати до Яросла Мудрого, що був „тестем“ цілої тогодчасної, культурної Європи.

Всі українські землі були під владою Ярослава Мудрого. Могутній князь добув для України західні землі і заснував місто Ярослав, поширював слов'янські оселі напівноччю, боронив полудневої границі від наступу азійських орд, у степах за кладав нові оселі. Україна увійшла у дружні в'язини з усіма державами Європи—українське ім'я було шановане так само як у Греції як у Скандинавії (днес Швеція—Голяндія) — в Німеччині, Франції — Англії. Ярослав списав українські закони, заводив школи, поширював освіту. Це був золотий вік в історії старої України.

В княжі часи нападали кілька разів мадяри на Україну—Галичину і намагалися забрати собі багату галицьку волость, але все стрічали відпір українських військ і мусили вертатися за Карпати. Найславніша була поїздка князя Данила під Ярославом 1245 р. Угрише раз просували утримати Галичину при собі, тоді Данило рушив з усім своїм військом проти них над Сян Над українським військом летіли орли, гралися на крилах, клекотіли голосно, — в яких уважали це за добру ворожбу. Данилове лицарство так сильно вдарило на ворога, що від удару коп'ї багато ворожих їздців падало з коней. На відділ горного угро-ського воєводи Філіппа ішхав молодий князь Лев; Філя погиб, а роздерту угорську хоругву привезено Данилові. На знак побди, по давньому звичаю, українське військо залішилося на полі бою, — вояки складали у ніг князя добуті праворі.

(Далі буде).

Нова язва

В Західній Галичині на Лемківщині, особливо коло Нового Торгу, намного заселеного цим літом сільськими борозніюків (грубі, білі черваки з головою хруща: по чотирьох літах перероджуються в хрушів), що майже цілком знищили всі насінні. Найбільше в'їли бараболі і буряки, навіть нема що копати. Також луки і пасовища понищені, бо борозніюків пообідали коріння трави і трава не вироста.

Не відкладайте на останій час Присилайте негайно передплату до кінця 1934 р.

Вирівнюйте всі свої залежності за часопис „НАШ ЛЕМКО“, присилайте належність за „Першу Лемківську Читанку“. Дайте доказ свідомості, хто може просимо слати передплату на другий рік. Приєднуйте „Нашому Лемкові“ нових передплатників.

Без „Нашого Лемка“ не може обйтися ані один Лемко, бо „Наш Лемко“ освідомлює, боронить наших прав, показує, як змагатися з спільніми національними правдами!

Переконайтесь

Хто ще сумнівається, що в Росії рудять самі жиди, хай такому послужить до розвяснення це, що в учительських большевицьких симінарах (де вчать на учителів), заєли новий — в цілім світі нечуваний предмет — а саме протирелігійне навчання... — що тоді вартає народ без науки в ри та Церкви? Чи другі світські науки дають такі основи моралі та чести, що Церква дас...

В Москві живе тепер пів мільйона жидів. Вони мають там незакриті 4 божниці і їм дозволено в них сходитися. Перед війною жидів в Москві майже не було, жид міг мати там не більше майно, як вартості 25 царських рублів, а тепер четвертина всого населення це жиди. Тут займають вони найвищі і найліпше платні уряди. Вони ж дбають, аби Москва мала всого достатком і тому так немилосерно граблять все, що дасяється, з України. Але все має свій кінець..

Давно і тепер

„Місіонар“, Жовква, ч. 8—9 1934, стор. 187 пише:

„Давно було у нас так, що часть нашого на, оду називала себе твердими русинами. Тепер части тих твердих прийшли до розуму і стала на народнім ґрунті та бачуши як їх проводи запродалися цілком з головами противникам народу, завертає в блудної дороги.

Друга частина стає ще гіршою, як була. Все, що своє, у них не здале і вони шукають іншого народу і кажуть, що вони не сини того самого народу, що ми, але що їх батьки з Москви. І хоч там остання біда, то таки наші зрадники кажуть, що то їх брати, ті червоні кати з Москви. Багато з них торгають навіть вірою і пристають до тих, що на Холмщині мордували наших батьків. Нема цього в жадній нації, щоб казали, що вони не сини свого народу, а якогось чужого в півночі.

Поляк чи німець, якої би партії не був, все каже, що він поляк чи німець, лише наш вадурманений московофіл каже, що його батько родом з Москви і дурний за ту

погану, безбожну і голодну (жидівську!) — прим. Ред.) Москву не раз аж беться зі своїми рідними братами. Такої дурної та поганої нації, щоб вирікати я свого батька і матері, як наші кацапи — на світі нема“.

Це варто дати перечитати всім, що їх дре до большевицького раю; щоб спамятався такий та перестав шкодити національній праці, бо через таку гидоту — червоних гри-клонників в багатьох селах на Лемківщині позачинювані читальні та другі культурні Коужки.

Пишемо це грубим пером, щоб стямил ся, бо червона Москва — це дійсне пекло на землі.

Чи може хотів школити кооперативі?

Великий „руsskij“ адвокат і лемківський „діяч“ з Горлиць був це-го року в Висовій на вакаціях на курасії. У висовянів, членів місцевої кооперативи викликала деяке підозріння дивна поведінка цього „господина“.

А саме: в місцевій кооперативі має багато людей свої грошеві вклади. Цей „господин“ намовляв тих людей, щоб йому повіддавали вкладки і книжочки, а він їм на них виплатить свої гроші з відстками. Цікаво дуже, нашо „господин“ адвокатові були потрібні ці вкладки іні жочки?

Не від речі буде також згадати, що той „руsskij лемковський діяч“ за цілий час побуту у Висовій все лиш холив на латинські богослужіння. Таий він — „твірдий руський!“

СТЕПАН РУДАНСЬКИЙ

Гусак

Раз у баби перехідний
Москаль очував,
Устав рано — й за Спасибі
В баби гуску вкрав.

Доганяє його баба:
— Служба! почекай!
— А чо бабушка, мне скажеш?
— Та гуску віддай!
— Ах ты, Бог мой! это гуска?
Якой я дурак!
Взьми, бабка! єй-єй думав,
Что это гусак!

Коли приїжжого треба зголосити

Арт. 7 закону про евиденцію і контролю руху людності говорить: „Хто перебуває в якібудь місцевості довше як 3 дні, повинен бути замельдований у громаді до уливи наступних 24. годин. Обовязок замельдування лежить на власникові чи державці дому, де жили нормально передважає особа, що підляє замельдуванню.

Нема обовязку мельдуватися зараз таки чи в той же день, як приїхав до села, чи міста. Хто не думав перебувати в якісь місцевості довше, як 3 дні, власник дому, де приважий мешкає, не має обовязку ані правної потреби його мельдувати. Коли би прїжжий лишився ще й на 4 день, тоді треба його замельдувати на протязі 24 годин — по уливи перших 3 днів перебування, Важне це тому, щоби не мати клопоту, як іздимо за роботою, або забаримося за орудкою (купном дере а, овочів — домашніх тварин) — в чужому селі. Деколи чпають бєзпідставно різні наганячі... а незнанням устави чи законів годі відверти біду від себе. Важніші розпорядки повинні громади оголошувати!

Листування

Вл. І. П. з Ропи: вже другим разом шлемо «Нашого Лемка» від 1—20 числа. Передплату на цілій рік одержали ще 4. б., просимо кожне неодержане число рекламиувати на пошті. Ми поспілаємо всім точно. Знов пишемо скаргу до Міністерства П. і Т. Просимо приєднати нових передплатників.

Вл. Максим К. Миків: бажану читанку шлемо, посылаєте список нових передплатників разом з передплатою. Щиро здоровимо.

Хв. Читальня ім. Качковського в Квят...: цілорічну передплату ми одержали, зараховуємо по кінець, вересня 1935. р. Першу Лем. Читанку вислали. Просимо вічливо прислати нам список нових читачів у вашому селі та околицях. Здоровимо просвітянським привітом.

Впр. о. Ант...: поміщуємо надіслане «В обороні» та просимо слати ще, бо це цінні писання. Просимо також писати на народні теми, про все життя там, братів. Щиро здоровимо та ждемо.

Вл. Я. Літинська: чому замовили, просимо писати. Може нові адреси з тамтого боку одержимо?

Хв. Кр. Сіль. Господ. Снітниця: шлемо вже другим разом неодержані числа «поручено» — хто доручує пошту; пишемо знов скаргу до Мініст. П. і Т.

Вл. Мбл.: щиро дякуємо, сподімось даліше, все поміщуємо.

ТУГА ЗА КАРПАТАМИ

Сумно мені, сумно
За золотими горами;
Там я вробився,
Там ходив стежками.

Гори наші, гори —
Буйні Карпати;
У вас ліси чудові,
Смереки крилаті.

Гори наші, гори,
Високі Карпати —
Не дайте нікому
Смереків витяти.
Ваші смереки чудові,
Як свічки воскові;
Будуть у вас ставити
Братя лемки свої хати.

Сумно мені, сумно
За тими горами;
Яких я не виджу,
Не ходжу стежками.

Гори наші, гори —
Зелені Карпати;
Тяжко Вас забути,
Про Вас не згадати.
Карпати — Карпати
Я Вас не забуду;
До самої смерті
Про Вас тяжко буду.

Торонто, Онт. Канада.
Серпень, 1934. В.І.Ч.

Як зимувати домашні тварини

Ще тепер в теплі соняшні дні виганяють худобу на пасовисько, дехто, що не слухає нашої ради та робить собі шкоду, пасе свої корови на стернях, затолочує рілю; буде на весні нарікати, що тяжка орка. Стада о єць вимикує послідні трави, в корінням вириває команію, випасає завязки листків. Вівці не вільні пасти на молодій конюшині, с о не буде конюшини. В слітні осінні дні замшує вівця землю ногами, заброджує команію-озими у. Господарі молотять тепер збіжжя, є переграбки, витряски, якими можна кормити домашні тварини, вихіновувати різні листя городовин, запарювати з січкою, постепенно привичаювати тварини до сухої паші, бо нагла зм на шкодить, викликує бол, заори, молошні корови задержують змалюють молоко. Щоб перезимувати як-слід домашні тварини вже тепер треба точно обчислити, чи вистане паші; як бачимо, що буде голодувати корова, бо обмаль корому, підгодувати «вигладити» таку корову та продати, бо і ціна тепер краща, як на весні — в часі передновку. Не виплачується ніколи докуповувати в зимі пашу, бо паша

винесе більше, як цілий крам є варта. Зимувати невелику — тобто не чисельну череду, але гідну, яка оплачувала би себе та приносила бодай малий дохід. В часі зими дбати також про чистоту та не жалувати тварин чистого воздуха. Людяно обходиться з тваринами, а час ко мить.

**УЖИВАЙТЕ ЛИШЕ
ЗНАМЕНИТОЇ
ЦИКОРІЇ „ЛУНА“
ЗДОРОВОЇ ПІД-
МІНКИ КАВІ „ПРАЖІНЬ“
І ЗЕРНИСТОЇ
„СОЛОДОВОЇ КАВІ ЛУНА“**

ВИРОБІВ
УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВНОЇ ФАБРИКИ
„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
ЛІВІВ, XV. ЕРГО НА 2 ТОЛ. 42-97.

Бесіда:

Ваньо: Чуете, куме, бале хоц ищи молоде і маціє, але уж кус штоси значит.

Фецьо: Та о чім бесідуєте?

Ваньо: Є, та тог «Наш Лемко». Як лем зачав писати про нашу біду, то гнет зачали робити дороги...

Фацьо: Верабоже правду повідате. Вчера бив в місті з дірвами і уж не так набиват, як борше. В дні, що лем такої вартати брой кукє ки tot «Наш Лемко». Віго куме уж рік довго читате, найже и я ся підпишу, най и до ня приходит. Праву, реку, нон повідев, що челяння бр з газети, лем борта ує, а не газдує.

**Єдина найліпша
І своєрідна
ПАСТА до ВЗУТТЯ
„ЕЛЕГАНТ“
ЛІВІВ, Кордецького ч. 51.
Тел. 60-04.
КОНСЕРВУЄ ШКІРУ!
Уживайте лише цю пасту!**

**Тато, мама, сини і доньки
Всі тішаться, коли в хаті є**

**„ФОРТУНИ НОВОЇ“
ЦУКОРКИ Й ПОМАДКИ.**

Крамниця — Лівів, вул. Руська 20.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів отор. — 150 зол.; чверть отор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 8 шпалти — за 1 м. на 1-му шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..